

Aikuisten

neuropsykologinen kuntoutus

NEUROPSYKOLOGIA

Neuropsykologia on psykologian erikoisala, jonka kohteena ovat ihmisen tiedonkäsittely, (= kognitiivinen toiminta), käyttäytyminen, tunnesäätely ja näiden väliset suhteet.

NEUROPSYKOLOGINEN KUNTOUTUS

Neuropsykologinen kuntoutus on osa lääkinällistä kuntoutusta. Kuntoutuksen tavoitteena on lievittää aivojen toimintahäiriöiden aiheuttamia tiedonkäsittelyn ja käyttäytymisen vaikeuksia. Neuropsykologisella kuntoutuksella pyritään parantamaan ja ylläpitämään kuntoutujan itsenäistä toimintakykyä ja työkykyä, vähentämään riippuvuutta muiden avun tarpeesta, kohentamaan elämänlaatua ja auttamaan vaikeuksiin sopeutumisessa. Neuropsykologinen kuntoutus suunnitellaan yksilöllisesti neuropsykologisen tutkimuksen perusteella.

Neuropsykologisen kuntoutuksen työskentelymuotoja voivat olla

- Tiedon jakaminen ja ohjaus
- Tiedonkäsittelytoimintojen ja käyttäytymisen kohentaminen harjoittelumisen avulla
- Korvaavien toimintatapojen harjoittaminen
- Ulkoisten apuvälineiden käyttämisen opettelu ja ympäristön muokkaaminen
- Terapeuttinen läsnäolo, psykoterapeuttinen työstäminen ja uudelleen suuntautumisen tukeminen
- Yhteistyö läheisten kanssa
- Vertaistuen piiriin ohjaaminen, yhteisön tukimuotoihin ja verkostoihin ohjaaminen

Aloitteen neuropsykologiseen kuntoutukseen tekee yleensä tutkimuksen tehnyt neuropsykologi ja hoitava lääkäri.

NEUROPSYKOLOGISEN KUNTOUTUKSEN KOHDERYHMÄ

Neuropsykologista kuntoutusta voivat tarvita henkilöt, joilla on tiedonkäsittelyn tai käyttäytymisen vaikeuksia liittyen

- Neurologiseen sairauteen tai vammaan (esim. aivoverenkierronhäiriö, aivovamma tai aivokasvain)
- Kehityksellisiin erityisvaikeuksiin (kuten kielellinen erityisvaikeus, nähdyn hahmottamisen vaikeus) tai muihin oppimisvaikeuksiin
- Kehityksellisiin neuropsykiatrisiin häiriöihin (kuten autismikirjon häiriöt, ADHD)

Neuropsykologinen kuntoutus voi kohdistua

- Tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeuksiin
- Muistamisen vaikeuksiin
- Toimintojen suunnittelun ja ongelmanratkaisukyvyin vaikeuksiin
- Näönvaraiseen hahmottamisen vaikeuksiin
- Puheen ja kielellisten toimintojen vaikeuksiin
- Käyttäytymisen ja tunnesäätelyn vaikeuksiin
- Sairastumisen aiheuttamaan elämäntilanteen muutokseen sopeutumiseen

NEUROPSYKOLOGISEN KUNTOUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Äkillisen sairastumisen jälkeinen neuropsykologinen kuntoutus voi tapahtua aluksi osana laitosmuotoista kuntoutusta. Neuropsykologinen polikliininen kuntoutus tapahtuu yleensä erikoissairaanhoidossa ja/tai yksityisellä neuropsykologisella palveluntuottajalla. Neuropsykologisen kuntoutus voi olla yksilökuntoutusta tai ryhmässä tapahtuvaa. Neuropsykologiseen kuntoutukseen kuuluu tärkeänä osana omaisten ohjaus ja yhteydenpito muihin kuntouttajiin. Kuntoutujan suostumuksella voidaan tarvittaessa olla yhteydessä myös muihin tahoihin kuten oppilaitoksiin, työpaikkaan ja jatkokuntoutuspaikkaan. Neuropsykologisen kuntoutuksen kokonaiskesto määräytyy muutosten vaikeusasteen ja haittaavuuden mukaan muutamasta kuukaudesta joihinkin vuosiin.

Suomen Neuropsykologinen Yhdistys R.Y.

www.neuropsykologia.fi